

Anastazja Śniechowska-Karpińska

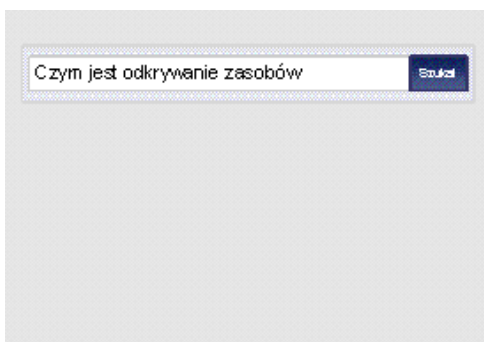
Kształcenie bibliotekarzy medycznych

Forum Bibliotek Medycznych 4/1 (7), 319-340

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

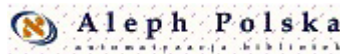
Marzela Szewczyk
Iwona, 26...

Cechy podstawowe
nowoczesnych katalogów:

- Szybkie i łatwe w użytkowaniu
 - Jeden interfejs, ujednoczony
 - Fasetowe zawężanie
 - Sugestie "czy chodziło ci o...?"
 - Kanał RSS
 - Objęcie możliwie wszystkich zasobów
- <http://www.aleph.technoblog.pl>

Wartość dodana rozwiązania Primo

neutrealność treści <small>Ranking</small>	OPAC via Primo <small>Koncentracja na użytkownika</small>	bx Article Recommender <small>Wartość dodana dla biblioteczni</small>
konfiguracja Iny Ranking <small>Skoncentrowanie lokalnych kolekcji</small>	grupowanie tytułów <small>Integracja z innymi informacyjnymi</small>	wygodna e-półka <small>Wszystkie urządzenia</small>
wsparcie konsorcjów <small>Enkapsulacja zasobów</small>	dane z wielu źródeł <small>Enkapsulacja wyodrębnienia</small>	Open Platform <small>Łatwość aktualizacji</small>

*Dr Anastazja Śniechowska-Karpińska
Lublin - UM*

KSZTAŁCENIE BIBLIOTEKARZY MEDYCZNYCH

Abstract

The article is an attempt to collect information on the subject of both the existing as well as potentially possible paths of education (including self-education) for librarians of medical libraries. The offer of the Polish educational market geared to librarians has been thoroughly presented and evaluated. Also, there have been examined offers geared to librarians exclusively (post-graduate studies and vocational courses, offers for would-be diploma librarians), and also other types of schooling (not for librarians) which may prove to be useful in medical libraries.

Streszczenie

Artykuł jest próbą zebrania informacji na temat istniejących i przedstawienia potencjalnych dróg kształcenia (i samokształcenia) bibliotekarzy pracujących w bibliotekach medycznych. Przedstawiono i oceniono ofertę, jaką dla tej grupy zawodowej ma polski rynek edukacyjny. Przeanalizowano propozycje skierowane wyłącznie do bibliotekarzy (studia podyplomowe i kursy zawodowe, propozycje

dla kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych), jak również szkolenia innego typu (nie związane z zawodem bibliotekarza), jakie mogą okazać się przydatne również w bibliotece medycznej.

Drugą część artykułu stanowi opis przykładowych „specjalności”, funkcjonujących (lub mogących funkcjonować) równoległe do tradycyjnie istniejących w bibliotekach i sposobu dochodzenia do niezbędnej wiedzy i umiejętności: net-bibliotekarz medyczny (specjalista od spraw związanych z przygotowaniem, zamawianiem, prowadzeniem i ewaluacją szkoleń bibliotecznych on-line); bibliotekarz bibliotek cyfrowych (łączy umiejętności i wiedzę z dziedziny prawa autorskiego, digitalizacji i opracowania dokumentów cyfrowych).

Temat dotyczący kształcenia bibliotekarzy pozornie nie wydaje się szczególnie inspirujący i pozostaje poza kręgiem zagadnień wzbudzających skrajne emocje. Ustawa o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. z późniejszymi zmianami zawiera następujące stwierdzenie: *Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bibliotekarskich powinni posiadać kwalifikacje bibliotekarskie. Tworzą oni grupę zawodową bibliotekarzy*¹. O tym, że bibliotekarze (zwłaszcza ci pracujący w bibliotekach szkół wyższych) mają obowiązek podnoszenia kwalifikacji świetnie wiedzą sami zainteresowani. W Załączniku do „Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej” zapisano, że na stanowisku kustosa bibliotecznego lub starszego bibliotekarza (starszego dokumentalisty) *może być zatrudniona osoba posiadająca ukończone studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa lub informacji naukowej oraz odpowiednio co najmniej dwutygodniową (starszy bibliotekarz) lub miesięczną (kustosz) praktykę specjalistyczną w innej, poza macierzystą, bibliotece naukowej, potwierdzoną zaświadczeniem o jej ukończeniu*². Zapis o konieczności podnoszenia kwalifikacji bywa również umieszczany w regulaminach pracy szkół wyższych³, wymóg podnoszenia kwalifikacji obowiązuje również bibliotekarzy pracujących w bibliotekach szkolnych i publicznych.

¹ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Rozdz. 11 Art. 29 pkt. 1 - Dziennik Ustaw 1997 nr 85 poz. 539 z późniejszymi zmianami [on-line]. [dostęp 11 kwietnia 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970850539>

² Załącznik Nr 4 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej. Dziennik Ustaw 06.251.1852 z dnia 29 grudnia 2006 r. [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20062511852>

³ Zapis taki znalazł się m.in. w Regulaminie Pracy Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, w rozdziale zawierającym Podstawowe prawa i obowiązki pracowników: *Pracownik jest obowiązany w szczególności: (...) podnosić swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach oraz poprzez samokształcenie zawodowe* (Regulamin Pracy UML, Rozdz. II § 6. pkt. 3. podpkt 8) [on-line]. [dostęp 11 kwietnia 2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www.bip.umlub.pl/upload/bip/regulamin_pracy2007.pdf

Bibliotekarze więc, wbrew stereotypowi, są grupą zawodową, która kształci się ustawicznie, ponieważ wymaga tego charakter wykonywanej pracy. Można jednak zadać pytanie: jaki powinien być medyczny bibliotekarz idealny? Jakie powinien posiadać umiejętności, a przede wszystkim: kto kształci bibliotekarzy medycznych. Poszukując odpowiedzi na powyższe pytania trzeba sięgnąć do źródła i sprawdzić czy takie zagadnienia mają swoje odzwierciedlenie w programach kształcenia studentów Instytutów Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej. Po przejrzaniu oferty studiów licencjackich i magisterskich można zaryzykować stwierdzenie, że kształcenie przyszłych bibliotekarzy naukowych nie stanowi najbardziej akcentowanego nurtu zainteresowań IBIN'ów⁴. Przygotowuje się młodych adeptów naszego zawodu przede wszystkim do pracy w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych. Fakt ten, choć niekorzystny z punktu widzenia podjęcia przez nich pracy w bibliotece naukowej, wynika z prostego rachunku – etatów w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych jest nieporównywalnie więcej niż w bibliotekach naukowych. Świadczą o tym dane statystyczne.

Z analizy „Informatora o bibliotekach medycznych” wynika, że w 2008 r. w 35 bibliotekach medycznych (z 40 do których przesłano prośbę o wypełnienie ankiety) pracowało 785 osób⁵. Na tej podstawie możemy przyjąć, że mówimy o grupie około jednego tysiąca bibliotekarzy medycznych. O tym, czy jest to grupa liczna decyduje oczywiście kontekst, do jakiego się odwołamy. Na tle liczby bibliotekarzy pracujących w bibliotekach publicznych (ok. 18 tys. osób⁶) nie jesteśmy zbyt liczni. Nie ma natomiast możliwości porównania, jak dużą grupę stanowią bibliotekarze medyczni na tle wszystkich bibliotekarzy polskich czy też osób zatrudnionych w bibliotekach naukowych⁷. Wydaje się jednak, że ze względu na swój - w pewnym sensie - jednorodny charakter, mogą oni stanowić interesującą grupę docelową dla szkoleń o specjalistycznym charakterze. Jadwiga Wojtczak ustaliła, że bibliotekarze do 40 roku życia stanowią około 36 % pracowników merytorycznych w bibliotekach

⁴ Choć oczywiście – nie wszystkich, przedmiot „Podstawy bibliotekarstwa akademickiego” jest wykładany na Uniwersytecie Jagiellońskim. Por. Informacje ze strony [www.usosweb.uj.edu.pl/kontroler.php?action=actionx:katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot\(prz_kod:WZ.IB-551ikba\)](http://www.usosweb.uj.edu.pl/kontroler.php?action=actionx:katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot(prz_kod:WZ.IB-551ikba))

⁵ Jan Dąbrowski: Informator o bibliotekach medycznych. *Forum Bibliotek Medycznych* 2008 R. 1 nr 1 s. 15-51

⁶ Pracownicy działalności podstawowej. W: Biblioteka Narodowa. Instytut Książki i Czytelnictwa, Biblioteki publiczne w liczbach 2008 [on-line]. Warszawa: Biblioteka Narodowa 2010, s. 58 [dostęp 29 kwietnia 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bn.org.pl/download/document/1276694410.pdf>

⁷ „Rocznik Statystyczny” nie podaje tego rodzaju danych, przytacza co prawda liczbę bibliotek naukowych – w 2008 r. było to 988 bibliotek szkół wyższych i łącznie 215 innych bibliotek naukowych. Na tej podstawie trudno oszacować jak wielu bibliotekarzy pracuje w placówkach naukowych – por. „Rocznik Statystyczny” 2008 R. 68 s. 426

medycznych, ok. 27% to osoby w wieku od 41-50 lat i 37% to osoby powyżej 50 roku życia⁸. Nawet przyjąwszy, że są to dane oparte na małej próbie respondentów (cztery biblioteki medyczne⁹) oznacza to, że wśród tej grupy można znaleźć potencjalnych chętnych do podjęcia wszystkich form kształcenia.

Jak jednak w praktyce wygląda przygotowanie bibliotekarzy naukowych (medycznych) i pracowników (medycznej) informacji naukowej? Opierając się na dostępnych na stronach Instytutów Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej planach zajęć i spisach zagadnień (zawartych na stronach www lub w sylabusach)¹⁰ wynika, że przedmiot „Informacja z Zakresu Ochrony i Promocji Zdrowia” jest wykładany na Uniwersytecie Jagiellońskim na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) w wymiarze 15 godz. Drugą uczelnią, posiadającą w ofercie edukacyjnej przedmiot „Informacja medyczna” jest Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Kielcach (w wymiarze 15 godzin na trzecim roku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia – specjalność: Zarządzanie informacją). Uniwersytet Warszawski wśród przedmiotów fakultatywnych oferuje – „Informację zdrowotną” (jeden semestr, trzeci rok studiów licencjackich). Świadczy to pośrednio o tym, że uczelnie kształcące przyszłych bibliotekoznawców obecnie nie widzą konieczności przygotowania specjalistów w dziedzinie informacji o zdrowiu i promocji zdrowia. Jest być może wynik braku zainteresowania tym przedmiotem nauczycieli akademickich lub niechęci do zapraszania praktyków bibliotekarzy medycznych, mogących na uczelni wyższej wyklądać ten przedmiot. Drugim, równie ważnym aspektem, jest nie dostrzeżenie konieczności poznania specyfiki zagadnień związanych z ochroną i promocją zdrowia przez bibliotekarzy z bibliotek publicznych i szkolnych. Jest to tym bardziej zaskakujące w kontekście faktu dość powszechnie akceptowanego i wykładanego przedmiotu pod nazwą „Biblioterapia”. Przedmiot ten jest postrzegany jako niezbędny przyszłemu adeptowi zawodu.

⁸ Jadwiga Wojtczak: Nowe pokolenie bibliotekarzy - oczekiwania a możliwości s. 3. II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Marketing wewnętrzny i zarządzanie zasobami ludzkimi w bibliotece” [on-line]. Białystok: Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku, 2009 [dostęp 29 kwietnia 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://bg.uwb.edu.pl/konferencja2009/materialy/Wojtczak.Jadwiga.pdf>

⁹ Podstawą badania była „Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce (AFBN). Analiza ankiet wg danych z 31.12.2008 r.”. Z 47 bibliotek naukowych, które wzięły udział w badaniach - cztery były akademickimi bibliotekami medycznymi – Por. Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce (AFBN). Analiza ankiet wg danych z 31.12.2008 r. [on-line]. [dostęp 29 kwietnia 2011 r.] Dostępny w World Wide Web: <http://ssk2.bu.amu.edu.pl/standaryzacja/>

¹⁰ W dniach 1.03.2011 – 31.03.2011 r. przejrano strony www uczelni posiadających w swojej ofercie studia podyplomowe (na podstawie strony serwisu Nowy EBIB. Elektroniczna Biblioteka portal bibliotekarzy i pracowników informacji – Edukacja bibliotekarzy) [on-line]. [dostęp 31 marca 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nowyebib.info/serwisy/10-edukacja-bibliotekarzy> Wynik przedstawiono w formie tabeli – Tabela nr 1, zawierającej informacje na temat programu oraz łącznego kosztu studiów.

Na tej podstawie można wyciągnąć wnioski, że kształcenie bibliotekarzy medycznych odbywa się przede wszystkim w momencie, kiedy rozpoczynają oni swoją pracę zawodową i jest prowadzone między innymi w ramach szkoleń wewnętrznych lub kursów doskonalących, łączących się z wykonywanymi obowiązkami. Można zaryzykować twierdzenie, że istnieje kilka równorzędnych dróg kształcenia w naszej specjalności. Pierwsza zakłada przyjęcie do pracy młodego absolwenta bibliotekoznawstwa i umożliwienie mu nabycia wiedzy specjalistycznej i niezbędnych umiejętności w ramach praktyki oraz ewentualnie dodatkowych szkoleń. Druga – to kształcenie osób nie będących bibliotekoznawcami z wykształcenia, co niewątpliwie zmusza do większego wysiłku na etapie wstępnym, ale potencjalnie daje też korzyść samej bibliotece, np. w przypadku opracowania rzeczowego dokumentów wykształcenie kierunkowe: medyczne, chemiczne czy biologiczne wydaje się nie do przecenienia. Grupa pracowników nie posiadających wykształcenia kierunkowego jest zobowiązana do uzupełnienia wykształcenia na studiach podyplomowych. Trzeba jednak podkreślić, że nie każde studia podyplomowe są równie wartościowe z punktu widzenia pracownika biblioteki medycznej czy szerzej - biblioteki naukowej.

Podyplomowe studia bibliotekoznawcze (często z naciskiem położonych w ich nazwie na informacje naukowe) znajdują się w ofercie wielu uczelni. Na stronie (Nowego) EBIBu (portalu dla bibliotekarzy i pracowników informacji naukowej¹¹), w zakładce „Serwisy – Edukacja bibliotekarzy” znajdujemy ofertę jedenastu podmiotów oferujących tego typu studia (choć nie są to wszystkie podmioty). Przegląd różnego rodzaju przydatnych bibliotekarzom naukowym (medycznym) studiów podyplomowych został przedstawiony w Tabeli 1. Z powyższego zestawienia wynika, że bardzo trudno byłoby w prosty sposób porównywać te oferty, ponieważ wybór konkretnych studiów może być podyktowany różnymi elementami (koszty, odległość od miejsca zamieszkania, długość ich trwania, itp.). Przyjmując, że jedynym kryterium jest program tych studiów, również nie można wydać opinii, iż jeden ośrodek jest lepszy od drugiego, ponieważ kształcą one w ramach, można by rzec, „autorskich” programów kształcenia: od bardzo konserwatywnych i mocno zakorzenionych w tradycji bibliotekarstwa wraz z poszczególnymi działami, poczynając od historii książki, przez blok tematów bibliotekoznawczych i bibliograficznych, po solidną informację naukową odwołującą się do spostrzeżeń z końca XX i początku XXI wieku, po dynamicznie kształtowane pod wpływem obserwacji zmian na rynku edukacyjnym, otwartych na węższe tematy (np. studia podyplomowe dotyczące tylko kwestii bibliotek cyfrowych). Oba nurty z wieloma pośrednimi formami łączy wspólny cel – znaleźć swoich odbiorców. I dodajmy: wszystkie te propozycje znajdują swoich zagorzałych wielbicieli i krytyków, głosowanie zaś odbywa się przez przyjęcie tej oferty lub jej odrzucenie.

Inną dostępną drogą samokształcenia, łączącą się ściśle z rozwojem naukowych, jest podjęcie decyzji o przystąpieniu do egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego

¹¹ Studia podyplomowe (w:) Nowy EBIB. Elektroniczna Biblioteka portal bibliotekarzy i pracowników informacji – Edukacja bibliotekarzy) [on-line]. [dostęp 4 maja 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nowyebib.info/serwisy/10-edukacja-bibliotekarzy/39-studia-podyplomowe>

lub przygotowanie pracy doktorskiej (ewentualnie, w dalszej kolejności – habilitacji). Odwołując się do danych zawartych w cytowanym wyżej „Informatorze o bibliotekach medycznych”¹², spośród około jednego tysiąca bibliotekarzy medycznych - 26 osób (3,3%) posiadało stopień doktora, a 15 miało status bibliotekarzy dyplomowanych (1,9%)¹³. Aby sprawdzić jakie wymagania stawiane są kandydatom na bibliotekarzy dyplomowanych należy odwołać się wprost do „Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej”¹⁴, które to rozporządzenie reguluje wszystkie kwestie prawne, w tym definiuje warunki, jakie musi (a więc nie ma tu miejsca na dowolność) spełniać kandydat¹⁵. Niezbędnym elementem jest posiadanie pewnego dorobku naukowego: ściśle określone minimum to dwie recenzowane publikacje z dziedziny bibliotekoznawstwa, informacji naukowej, archiwistyki lub muzealnictwa. Jest to wymóg analogiczny do tego, jaki należy spełnić przed przystąpieniem do otwarcia przewodu doktorskiego. Poprzeczka jest postawiona dość wysoko, ale wydaje się to warunkiem przemyślanym i sensownie limitującym dostęp do egzaminu osobom nie posiadającym umiejętności formułowania wypowiedzi o charakterze naukowym. Kandydat musi również przedstawić dokument potwierdzający znajomość jednego języka obcego (egzamin można złożyć również przed komisją powołaną przez rektora macierzystej uczelni – podobny egzamin składają osoby przed obroną pracy doktorskiej).

Nie jest to szczególnie popularna droga wśród bibliotekarzy medycznych (o czym świadczy przytoczona wyżej statystyka), co wydaje się uzasadnione, szczególnie w przypadku przygotowania i obrony pracy doktorskiej. Oczywiście przystąpienie do egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego jest poprzedzone również stosunkowo długim etapem przygotowawczym, a sama procedura nie należy do prostych. Tym bardziej, że wśród członków komisji nie mamy przedstawiciela bibliotekarzy medycznych¹⁶, a zestaw zagadnień egzaminacyjnych nie obejmuje problematyki

¹² Jan Dąbrowski. *op.cit.*

¹³ Oczywiście mówimy tu o osobach, zajmujących stanowisko bibliotekarza dyplomowanego, a nie o osobach, które złożyły z wynikiem pozytywnym egzamin na bibliotekarza dyplomowanego, ale nie zajmują w bibliotekach tego stanowiska.

¹⁴ Rozporządzenie wydane zostało na podstawie art. 117 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dziennik Ustaw Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20051641365>

¹⁵ Por. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej (Dziennik Ustaw 2006 nr 155 poz. 1112) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061551112>

¹⁶ Por. Decyzja Nr 4 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 kwietnia 2008 r. w sprawie powołania Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/szkolnictwo-wyzsze/dyplomowani-bibliotekarze/dyplomowani-bibliotekarze/artukul/powolanie-komisji-egzaminacyjnej/>

związanej bezpośrednio z bibliotekarstwem medycznym, choć pytania komisji mogą zawierać prośbę o odniesienie się do tego właśnie aspektu.

Najbardziej popularną drogą zdobywania nowych i doskonalenia już posiadanych umiejętności są kursy, szkolenia i konferencje naukowe, organizowane przez różne podmioty i na różnych zasadach. Oferta jest bardzo różnorodna¹⁷ i skierowana do różnych środowisk, również ściśle do nas, bibliotekarzy medycznych - por. Tabela nr 2. Truizmem wydaje się stwierdzenie, że firmy oferujące bibliotekom medycznym swoje produkty (bazy danych, programy biblioteczne, książki tradycyjne i cyfrowe itp.) są zainteresowane prezentacją swojej oferty, a więc – również wszelkiego rodzaju szkoleniami, będącymi jednocześnie formą promocji, a nasze środowisko jest otwarte na tego typu szkolenia.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat szczególnie popularne stały się dwie „specjalizacje”, bardzo przydatne we współczesnej bibliotece medycznej: net-bibliotekarz medyczny (specjalista od spraw związanych z przygotowaniem, zamawianiem, prowadzeniem i ewaluacją szkoleń bibliotecznych on-line) i bibliotekarz cyfrowy (łączy umiejętności i wiedzę z dziedziny prawa autorskiego, digitalizacji i opracowania dokumentów cyfrowych). Wymienione wyżej specjalności, nie zamykają listy, ale wydaje się, że te dwa aspekty funkcjonowania bibliotek medycznych (kształcenie na odległość i biblioteki cyfrowe) rozwijają się szczególnie dynamicznie, co oznacza konieczność kształcenia specjalistów-bibliotekarzy.

Z obserwacji stron www bibliotek medycznych (uniwersyteckich i akademickich) wynika, że zdecydowana większość z nich kształci swoich użytkowników za pomocą różnego typu form zdalnych (począwszy od krótkich instrukcji po duże kursy on-line). Z tego wynika, że w tych właśnie bibliotekach pracują net-bibliotekarze¹⁸, nawet jeśli sami tak się nie określają. Są to osoby łączące umiejętności bibliotekarza-dydaktyka i nauczyciela zdalnego nauczania, potrafiące przygotować treści edukacyjne do wykorzystania w formułach zdalnych, układać je w formę poprawnych metodycznie zdalnych kursów, przeprowadzać szkolenia użytkowników i dokonywać oceny skuteczności tych szkoleń. Oczywiście nie każdy bibliotekarz musi być specjalistą we wszystkich tych dziedzinach jednocześnie. Nie mniej jednak wydaje się, że coraz większą rolę będą odgrywać osoby dokonujące oceny szkoleń pod kątem ich skuteczności. Wobec tej tendencji dobrym rozwiązaniem może okazać się pomysł cyklicznego organizowania wspólnych szkoleń dla osób zajmujących się zdalnym kształceniem w bibliotekach medycznych. Mogłoby to być działanie analogiczne do idei corocznych spotkań bibliotekarzy cyfrowych (Konferencji Polskie Biblioteki

¹⁷ Zagadnienie to stało się przedmiotem analizy m.in. w artykule: Jakubiec, Anna, Juszczyk, Helena. Czy mamy się gdzie szkolić? *Biuletyn EBIB* 2010 Nr 5 (114) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: http://www.ebib.info/2010/114/a.php?jakubiec_juszczyk

¹⁸ Termin ten utworzyłam na wzór net-trenerów i wydaje się, że został zaakceptowany przez niektórych autorów, np. Jędralska, Monika. Do biblioteki przez sieć, z biblioteki do sieci – „E-szkolenie biblioteczne” w Wyższej Szkole Humanitas. *Biuletyn EBIB* 2009 Nr 4 (104) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: <http://www.ebib.info/2009/104/a.php?jedralaska>

Cyfrowe – organizowanej od kilku lat w Poznaniu)¹⁹. Tym samym swój ciąg dalszy miałyby Warsztaty: „Wykorzystanie platformy edukacyjnej Moodle w dydaktyce bibliotecznej”, jakie odbyły się w Łodzi od 28 do 29 stycznia 2010 r. Kolejne spotkania o warsztatowym charakterze mogłyby dotyczyć, obok kwestii związanych z samym programem Moodle, spraw dydaktyki zdalnych szkoleń, kwestii sposobów oceny, budowania skutecznych metod testowania zdobywanych tą drogą wiadomości i badania skuteczności samej metody w przypadku bibliotek.

Oczywiście istnieją na rynku edukacyjnym oferty szkoleń dla przyszłych nauczycieli zdalnego kształcenia (adresowane do szerszego kręgu odbiorców), wydaje się jednak, że sami jesteśmy w stanie wypracować taki model kształcenia, który będzie dostosowany przez nas samych do istniejących potrzeb. Uzasadnieniem takiej postawy jest fakt poszukiwania przez firmy zajmujące się edukacją dorosłych, z jednej strony „rynku zbytu” dla swoich usług wśród bibliotekarzy, z drugiej: te same firmy pozyskują specjalistów – bibliotekarzy, którzy będą prowadzić te szkolenia. Jako przykład może posłużyć ogłoszenie jednej z firm na portalu Nowy EBIB - Praca: *Trener/Szkoleniowiec/Wykładowca. Poszukujemy osób do pracy na umowę o dzieło lub prowadzących własną działalność gospodarczą do prowadzenia szkoleń dla bibliotekarzy z różnych typów bibliotek w zakresie tematów zawodowych (sporządzanie opisów bibliograficznych, opracowywanie zbiorów w formacie MARC-21, sporządzanie haseł przedmiotowych, skontrum itp.) menedżerskich (zarządzanie biblioteką, praca w zespole, marketing, itp.), komunikacyjnych (asertywność, komunikacja interpersonalna, obsługa użytkowników), prawnych (prawo autorskie, prawo pracy, ZUS, itp.), działań instruktorskich i animacyjnych (biblioterapia, różne formy pracy z czytelnikiem w różnym wieku, itp.) i innych.*²⁰ Świadczy to pośrednio zarówno o potrzebach naszego środowiska (nie tylko bibliotekarzy medycznych), ale również o dostrzeżeniu tych potrzeb przez firmy komercyjne, co oznacza, że kształcenie bibliotekarzy staje się opłacalne (ta sama firma proponuje na swojej stronie konkretne szkolenia adresowane dla bibliotekarzy, w dwóch zasadniczych blokach tematycznych – „Rozwój osobisty”, „Animacja” „Menadżer w bibliotece”, łącznie 40 różnego rodzaju propozycji²¹). Możemy więc sami, z pominięciem kosztownego pośrednika, spróbować tworzyć takie szkolenia, o ile takie działanie spotka się z zainteresowaniem naszego środowiska.

Oprócz specjalistów w dziedzinie kształcenia na odległość, dużą rolę zaczynają odgrywać bibliotekarze cyfrowi. O bibliotekach cyfrowych pisze się obecnie nie mało, ponieważ temat ten żywo interesuje zarówno naszych użytkowników, jak i bibliotekarzy. O ile stosunkowo bezdyskusyjne jest umieszczanie w bibliotekach

¹⁹ Por. Konferencja Polskie Biblioteki Cyfrowe 2011 [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: <http://www.man.poznan.pl/PBC/>

²⁰ Trenerzy/szkoleniowcy - cała Polska, Wsparcie Bibliotek. *Forum EBIB*. EBIB Praca [on-line] 2011-01-17 07:34:15 [dostęp 5 maja 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://forum.nowyebib.info/pun/viewtopic.php?id=337>

²¹ Wsparcie Bibliotek [on-line]. [dostęp 5 maja 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.wsparciebibliotek.pl/>

cyfrowych dokumentów świadczących o historycznym dorobku kulturalnym (a więc takich, do których wygasły autorskie prawa majątkowe i przeszły one do domeny publicznej), mamy kłopoty z publikacją (lub jak chcą niektórzy prawnicy – z rozpowszechnianiem) utworów współczesnych²². Biblioteki medycznych szkół wyższych udostępniają w swoich bibliotekach cyfrowych różnego typu dokumenty, przede wszystkim wydawnictwa własne (te, do których posiadają autorskie prawa majątkowe i pokrewne) oraz prace doktorskie (za pisemną zgodą autorów). Ponieważ większość bibliotek akademii i uniwersytetów medycznych posiada już swoje biblioteki cyfrowe (autonomiczne lub w ramach większych projektów) lub publikuje w innej formie dokumenty cyfrowo (por. Zestawienie nr 3), wydaje się, że tym, co najbardziej w tej chwili interesuje medycznych bibliotekarzy cyfrowych mogą być kwestie prawne związane z prawem autorskim i prawami pokrewnymi.

Firmy oferujące tego typu szkolenia dostrzegły te potrzeby i obecnie zapraszają na warsztaty, konferencje i szkolenia, które w swoich założeniach tę niezbędną cyfrowemu bibliotekarzowi wiedzę oferują. Oczywiście są to działania przede wszystkim komercyjne, jednak dają one pewną wiedzę na temat prawa autorskiego, choć skierowują one uwagę bibliotekarzy bardziej na potencjalne niebezpieczeństwa publikacji (rozpowszechniania) dokumentów w bibliotekach cyfrowych niż uspokajają ich obawy. Analogiczną rolę odgrywają konferencje i warsztaty organizowane przez samych bibliotekarzy (na przykład przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Warsztaty „Digitalizacja Zbiorów Bibliotecznych” Warszawa 21-22 września 2010 r.). Tego rodzaju przedsięwzięciem jest cykliczna Konferencja Polskie Biblioteki Cyfrowe (w tym roku między 10 a 13 października, tradycyjnie w Poznaniu), choć tu spotykają się przede wszystkim użytkownicy oprogramowania dLibra.

Bibliotekarze medyczni mają więc wiele różnorodnych możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji. Można jednak postawić sobie pytanie – czy miałoby sens stworzenie, czy też wypracowanie w drodze wspólnych konsultacji, jednego uniwersalnego modelu szkolenia medycznego „bibliotekarza idealnego”, na wzór tego, jaki pojawił się w tak zatytułowanym artykule Beaty Kurek, w który wymienia wśród dwunastu cech owego ideału: „kreatywność, otwartość na zmiany” oraz „świadomość konieczności stałego dokształcania i poszerzania zdobytych kwalifikacji”²³. Trudno z pełną listą tych cech się nie zgadzać, ale warto przywołać tu fragment z powieści „Kapitularz Diuną” Franka Herberta *Gildie i zgromadzenia ekspertów są najpewniejszą drogą do wzięcia uczenia się pod klucz*. Może obecny system nie jest doskonały, ale ujęcie wszystkiego w karby raczej nie rozwinie ducha intelektualnych poszukiwań wśród bibliotekarzy. Mają oni przecież niewątpliwie *świadomość konieczności stałego dokształcania i poszerzania zdobytych kwalifikacji...*

²² Utwór współczesny w rozumieniu definicji, zawartej w Ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dziennik Ustaw 2006 nr 90 poz. 631 [on-line]. [dostęp 11 kwietnia 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20060900631>

²³ Beata K u r e k : Bibliotekarz idealny. *Biuletyn EBIB* 2006 Nr 10 (80) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: <http://www.ebib.info/2006/80/a.php?kurek>

Bibliografia

A n a l i z a funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce (AFBN). Analiza ankiet wg danych z 31.12.2008 r. [on-line]. [dostęp 29 kwietnia 2011 r.] Dostępny w World Wide Web: <http://ssk2.bu.amu.edu.pl/standaryzacja/>

D a b r o w s k i Jan: Informator o bibliotekach medycznych. *Forum Bibliotek Medycznych* 2008 R. 1 nr 1 s. 15-51

D e c y z j a Nr 4 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 kwietnia 2008 r. w sprawie powołania Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/szkolnictwo-wyzsze/dyplomowani-bibliotekarze/dyplomowani-bibliotekarze/artukul/powolanie-komisji-egzaminacyjnej/>

J a k u b i e c Anna, J u s z c z y k Helena: Czy mamy się gdzie szkolić? (w:) *Biuletyn EBIB* 2010 Nr 5 (114) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: http://www.ebib.info/2010/114/a.php?jakubiec_juszczyk

J ę d r a l s k a Monika: Do biblioteki przez sieć, z biblioteki do sieci – „E-szkolenie biblioteczne” w Wyższej Szkole Humanitas. *Biuletyn EBIB* 2009 Nr 4 (104) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: <http://www.ebib.info/2009/104/a.php?jedralska>

K u r e k Beata: Bibliotekarz idealny. *Biuletyn EBIB* 2006 Nr 10 (80) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011] - Dostępny w World Wide Web: <http://www.ebib.info/2006/80/a.php?kurek>

P r a c o w n i c y działalności podstawowej. W: Biblioteka Narodowa. Instytut Książki i Czytelnictwa, Biblioteki publiczne w liczbach 2008 [on-line]. Warszawa: Biblioteka Narodowa 2010 s. 58 [dostęp 29 kwietnia 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bn.org.pl/download/document/1276694410.pdf>

R o z p o r z ą d z e n i e Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej (Dziennik Ustaw 2006 nr 155 poz. 1112) [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061551112>

S t u d i a podyplomowe. W: Nowy EBIB. Elektroniczna Biblioteka portal bibliotekarzy i pracowników informacji – Edukacja bibliotekarzy) [on-line]. [dostęp 4 maja 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nowyebib.info/serwisy/10-edukacja-bibliotekarzy/39-studia-podyplomowe>

U s t a w a z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Rozdz. 11 Art. 29 pkt. 1 - Dziennik Ustaw 1997 nr 85 poz. 539 z późniejszymi zmianami [on-line]. [dostęp 11 kwietnia 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970850539>

W o j t c z a k Jadwiga: Nowe pokolenie bibliotekarzy - oczekiwania a możliwości (w:) II Ogólnopolska Konferencja Naukowa “Marketing wewnętrzny i zarządzanie zasobami ludzkimi w bibliotece” [on-line]. Białystok: Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku, 2009 [dostęp 29 kwietnia 2011 r.]. Dostępny w World Wide Web: <http://bg.uwb.edu.pl/konferencja2009/materialy/Wojtczak.Jadwiga.pdf>

Z a ł ą c z n i k Nr 4 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej. Dziennik Ustaw 06.251.1852 z dnia 29 grudnia 2006 r. [on-line]. [dostęp 5 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20062511852>

Tabela nr 1

Studia podyplomowe (na podstawie stron internetowych poszczególnych uczelni, dostęp 4 maja 2011 r.) Spis w oparciu o dane wyjściowe zamieszczone w serwisie EBIB – Edukacja Bibliotekarzy – Studia Podyplomowe <http://www.nowyebib.info/serwisy/10-edukacja-bibliotekarzy/39-studia-podyplomowe> (z uzupełnieniami autorki):

1.	Akademia Humanistyczna im. A. Gieyszтора w Pułtusku	<p>1. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo http://www.ah.edu.pl/palio/html.run?_Instance=wsh-postgres&_PageID=1&_CatID=196&_LangID=1&_CheckSum=1608966758#EU dwie specjalności Program: „nauka o książce i informacji naukowej, historia książki, sztuka i konserwacja książki, opracowanie zbiorów, podstawy edytorstwa, biblioteki w systemie oświaty, zarządzanie biblioteką, marketing wydawniczy, technologie informacyjne. Kariera: oferta dla absolwentów studiów magisterskich, zwłaszcza dla nauczycieli planujących uzyskać uprawnienia nauczyciela-bibliotekarza, a także dla kandydatów do pracy w bibliotece, ośrodku informacji, w wydawnictwie lub księgarni.” Program: historia i teoria bibliotekarstwa, kierowanie i zarządzanie biblioteką, biblioteki - społeczeństwo - środki przekazu, działalność informacyjna, biblioteki w systemie oświaty i kultury, gromadzenia, ewidencja, przechowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, wyszukiwanie, opracowywanie i udostępnianie zasobów informacji. Kariera: oferta dla absolwentów studiów magisterskich, zwłaszcza dla nauczycieli planujących uzyskać uprawnienia nauczyciela-bibliotekarza, a także dla kandydatów do pracy w bibliotece, ośrodku informacji, w wydawnictwie lub księgarni.”</p> <p>2. Biblioteka w systemie informacyjnym gminy i miasta http://www.ah.edu.pl/palio/html.run?_Instance=wshpostgres&_PageID=1&_CatID=196&_LangID=1&_CheckSum=1608966758#EU „Program: historia i teoria bibliotekarstwa, kierowanie i zarządzanie biblioteką, biblioteki - społeczeństwo - środki przekazu, system instytucjonalny gminy, zbiory biblioteki jako źródło wiedzy o historii środowisk regionalnych i lokalnych, gmina jako nadawca i odbiorca informacji, spotkania z przedstawicielami jednostek samorządowych. Kariera: uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników jednostek samorządowych i kadry kierowniczej bibliotek. Absolwent uzyska praktyczne umiejętności związane z kierowaniem bibliotekami oraz z doбором i wykorzystaniem odpowiednich źródeł informacji.”</p>	<p>Oplata (całość) – 3750 zł</p> <p>Oplata (całość) – 2500 zł</p>
2.	Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach. Wydział Humanistyczny. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa	<p>1. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&id=107:informacja-naukowa-i-bibliotekoznawstwo&layout=blog&Itemid=58 2. Broker informacji http://www.ujk.edu.pl/infobroker/index.htm „Źródła informacji zapoznaje ze źródłami informacji (w formie drukowanej i elektronicznej) i ich specyfiką w zakresie prawa, medycyny, biznesu oraz ze źródłami informacji patentowej. Omawiane są zarówno płatne jak i bezpłatne bazy danych, rodzaj gromadzonej informacji (np. dane tekstowe, numeryczne, obrazowe), techniki wyszukiwania stosowane w bazach. Ponadto słuchacz poznaje zasady funkcjonowania serwisów informacyjnych online, takich jak Dialog, Factiva, STN-International, Questel-Orbit, LexisNexis, udostępniających bazy danych ze wskazanych dziedzin”. tu: Informacja medyczna – wykład – 4 godz.; laboratorium – 10 godz.</p>	<p>Oplata (całość) - ?</p> <p>Oplata (całość) – 2.000 zł</p>
3.	Uniwersytet Jagielloński. Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej. Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa	<p>1. Informacja naukowa - broker informacji (dwusemestralne studia doskonalące) http://poprzednia.uj.edu.pl/dydaktyka/podyplomowe_oferta.php?id=36 Opis studiów: „Studia Podyplomowe Informacji Naukowej: Broker informacji przeznaczone są dla osób, które chcą wykonywać zawód infobrokera (brokera informacji), tj. profesjonalnego pośrednika zajmującego się wyszukiwaniem, oceną, selekcją, przetwarzaniem, opracowaniem i przekazywaniem informacji – zgodnie z potrzebami klientów.” Blok tematyczny 4: Wyszukiwanie, ocena i prezentacja informacji (w sumie 125 godzin dydaktycznych) tu : Informacja o ochronie i promocji zdrowia - 10 godz. 2. Bibliotekoznawstwo: bibliotekarz dziedzinowy (dwusemestralne studia doskonalące) http://poprzednia.uj.edu.pl/dydaktyka/podyplomowe_oferta.php?id=37 Opis studiów: „Studia Podyplomowe Bibliotekoznawstwa: Bibliotekarz dziedzinowy przeznaczone są dla osób, które chcą pełnić funkcję bibliotekarza dziedzinowego lub usprawnić swoje działania w ramach już podejmowanych obowiązków zawodowych, niezależnie od stanowiska zajmowanego w bibliotece. Studia kierowane są szczególnie do pracowników i kandydatów na pracowników bibliotek, legitymujących się wykształceniem dziedzinowym, ale nieposiadających odpowiedniego wykształcenia z informacji naukowej i bibliotekoznawstwa lub</p>	<p>Oplata za studia podyplomowe (całość): – 2 600 zł</p> <p>Oplata (całość) – 2200 zł</p>

		<p>chcących uaktualnić swoją wiedzę i umiejętności w tym zakresie.”</p> <p>Program studiów: „Program studiów, w wymiarze 200 godzin, obejmuje przedmioty zgrupowane w czterech blokach tematycznych: 1) Bibliotekarz dziedzinowy w środowisku akademickim – 35 godzin 2) Rzeczowe opracowanie zbiorów – 45 godzin 3) Pozyskiwanie i selekcja zbiorów – 45 godzin 4) Usługi i produkty – 75 godzin” 3. Kolekcje cyfrowe (dwusemestralne studia doskonalące) http://popzednia.uj.edu.pl/dydaktyka/podyplomowe_oferta.php?id=103 Opis studiów: „Studia Podyplomowe Informacji Naukowej: Kolekcje cyfrowe przeznaczone są dla osób, które chcą poszerzyć swoją wiedzę na temat kolekcji cyfrowych, digitalizacji, archiwizacji plików born-digital, systemów informacyjnych o sztuce, kulturze w społeczeństwie wiedzy. Celem studiów jest przygotowanie do sprawowania funkcji menadżera kolekcji cyfrowej, potrafiącego zaplanować, wykonać oraz zarządzać projektami, poprzez które biblioteki, archiwa, muzea, instytucje sektora publicznego, firmy oraz wszelkiego rodzaju ośrodki informacji będą mogły zdigitalizować oraz udostępnić w sieci własne zbiory, a także przygotować do prezentacji tzw. zbiory born-digital.” Program studiów: „Program studiów, w wymiarze 220 godzin dydaktycznych, obejmuje następujące bloki tematyczne: Kolekcje cyfrowe - metodologia, dobór materiałów, zagadnienia prawne i finansowe – 70 godzin. Użytkownik informacji, społeczeństwo informacyjne – 40 godzin Technologia informacyjna – 65 godzin Wyszukiwanie, ocena i prezentacja informacji – 45 godzin”. 4. Prawo autorskie, wydawnicze i prasowe http://popzednia.uj.edu.pl/dydaktyka/podyplomowe_oferta.php?id=86 Opis studiów: „Studium zostało utworzone z myślą m.in. o wydawcach i redaktorach książek, gazet i czasopism, producentach filmowych i teatralnych, producentach fonogramów i videogramów, organizacjach radiowych i telewizyjnych, a także dla osób zajmujących się obsługą prawną.” Program studiów: „prawo autorskie, prawo nieuczciwej konkurencji, domeny internetowe, odpowiedzialność cywilna i karna w zakresie prawa autorskiego i prasowego, ochrona dóbr osobistych, ochrona danych osobowych, Umowy w zakresie prawa autorskiego, i wydawniczego, prawo autorskie w internecie, prawo reklamy, prawo znaków towarowych, zarządzanie prawami autorskimi i pokrewnymi, postępowanie w sprawach o naruszenie praw autorskich, międzynarodowe konwencje dotyczące praw autorskich, aktualne kierunki rozwoju prawa autorskiego w Unii Europejskiej. Program Studium obejmuje 150 godzin wykładów. Tematyka zajęć dotyczy m.in. prawa autorskiego, prawa prasowego, zasad zawierania umów autorskich, prawa nieuczciwej konkurencji, w tym prawa reklamy, opodatkowania działalności wydawniczej, prawa Unii Europejskiej. Wykładowcami na Studium są pracownicy Instytutu Prawa Własności Intelektualnej.”</p>	<p>Oplata (za całość) – 2600 zł</p> <p>Oplata (całość) – 4000 zł</p>
4.	<p>Uniwersytet Łódzki Wydział Filologiczny. Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej</p>	<p>1. Bibliotekoznawstwo i informacja naukowa http://www.kbin.uni.lodz.pl/index.php?tresc=studiapodyplomowe Studia trwają 3 semestry, program dydaktyczny realizowany jest w wymiarze 350 godzin.</p> <p>2. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo http://www.kbin.uni.lodz.pl/index.php?tresc=studiapodyplomowe „Studia trwają 1 semestr, program dydaktyczny realizowany jest w wymiarze 180 godzin. Program studiów obejmuje przedmioty ogólnozawodowe, zagadnienia teoretyczne i praktyczne dające wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy bibliotekarskiej oraz blok zajęć z technologii informacyjnej. Studia trwają 1 semestr i obejmują 180 godz. Ukończenie jednosemestralnego studium nie daje uprawnień do zajmowania stanowiska nauczyciela-bibliotekarza w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych”</p> <p>3. Studium Podyplomowe "Broker informacji" http://www.broker.uni.lodz.pl/ „celem Studium jest uzyskanie kwalifikacji zawodowych umożliwiających podjęcie pracy w instytucjach, w których zarządza się informacją. Ramowy Program Podyplomowego Studium "Broker informacji" obejmuje następujące treści: 1. Wprowadzenie do zagadnień infobrokeringu.</p>	<p>Oplata (całość) – ?</p> <p>Oplata (całość) – 2000 zł</p> <p>Oplata (całość) – ?</p>

		<p>2. Technologia informacyjna w pracy infobrokera.</p> <p>3. Publikowanie informacji w Internecie.</p> <p>4. Specjalistyczne i dziedzinowe źródła informacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> wprowadzenie, informacja biznesowa, informacja normalizacyjna, informacja patentowa, informacja publiczna, informacja medyczna, informacja prawnicza, informacja rolnicza i dotycząca ochrony środowiska, informacja z dziedziny nauk ścisłych. <p>5. Edycja tekstu z elementami typografii.</p> <p>6. Uruchomienie i rozwój działalności gospodarczej.</p> <p>7. Prawne uwarunkowania działalności brokerskiej.</p> <p>8. Elementy statystyki.</p> <p>9. Marketing w pracy brokera informacji.</p> <p>10. Seminarium dyplomowe (projekt infobrokerski).</p> <p>Cele studiów: uzyskanie kwalifikacji zawodowych umożliwiających podjęcie pracy w instytucjach, w których zarządza się informacją, w tym agencjach infobrokerskich, zarówno na stanowiskach etatowych, jak i w oparciu o samozatrudnienia”</p> <p>„Zakres tematyczny: w ramach studiów będą prezentowane zagadnienia obiegu, prawnego dostępu, udostępniania informacji ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich ważniejszych obszarów nauki i gospodarki - m.in. prawa, medycyny, informacji naukowej. Rezultatem i wartością nadaną będzie w przypadku absolwentów uzyskanie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych.”</p>	
5.	<p>Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Wydział Humanistyczny Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej</p>	<p>1. Podyplomowe Studia Kwalifikacyjne Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa – grupa B (dla osób nie będących bibliotekarzami) http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=1332</p> <p>Opis studiów: „Studia przeznaczone są dla absolwentów wyższych uczelni (w tym licencjat) różnych kierunków studiów (z wyjątkiem informacji naukowej i bibliotekoznawstwa), pracujących w szkolnych centrach informacji, różnych typach bibliotek i ośrodkach informacji – minimum roczny staż pracy, pragnących uzyskać kwalifikacje zawodowe uprawniające do wykonywania zawodu bibliotekarza. Studia mają charakter studiów kwalifikacyjnych. Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, konwersatoriów i ćwiczeń. Po zakończeniu zajęć, uzyskaniu zaliczeń, zdaniu egzaminów przewidywanych programem studiów i przedłożeniu pracy dyplomowej, słuchacz otrzymuje świadectwo ukończenia Podyplomowych Studiów Kwalifikacyjnych Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, potwierdzające uzyskanie kwalifikacji zawodowych.”</p> <p>Program studiów: „Działania związane z programem studiów umożliwiają słuchaczom pogłębienie wiedzy bibliologicznej, wzbogaconej o treści socjologiczne i kulturowe oraz doskonalenie umiejętności praktycznych już posiadanych, zgodnie z aktualnymi potrzebami użytkowników. Treści programowe zgrupowane są w następujących blokach tematycznych: 1. Historia książki i bibliotek; 2. Bibliotekarstwo; 3. Bibliografia i inne źródła informacji; 4. Nauka o informacji i technologii informacji; 5. Czytelnicтво i komunikacja społeczna; 6. Komputeryzacja procesów bibliotecznych; 7. Naukoznawstwo z teorią i metodologią nauki o książce; 8. Metodologia pracy z czytelnikiem; 9. Socjologia kultury; 10. Współczesne problemy kultury; 11. Zajęcia fakultatywne; 12. Biblioteka w reformie szkolnictwa (marketing); 13. Seminarium.”</p> <p>2. Podyplomowe Studia kwalifikacyjne Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa – grupa C (dla bibliotekarzy praktyków) http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=1331</p> <p>Opis Studiów: „Studia przeznaczone są dla osób posiadających wyższe wykształcenie (w tym licencjat) i pragnących uzyskać kwalifikacje do pracy w różnych typach bibliotek: m. in. w szkolnych bibliotekach, mediotekach i centrach informacji, w bibliotekach publicznych, pedagogicznych, naukowych i ośrodkach informacji. Studia przeznaczone są także dla osób zamierzających podjąć zawód przyszłości – samodzielnie pracować brokera informacji. Warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie zaliczeń, zdanie egzaminów z ustalonych przedmiotów oraz pozytywna ocena pracy dyplomowej.”</p> <p>Program studiów:</p>	<p>Oplata za semestr - ok. 1350 zł. (całość 4050 zł)</p> <p>Oplata za semestr - ok. 1350 zł. (całość 4050 zł)</p>

		„Program obejmuje przedmioty ogólnozawodowe: przede wszystkim nowoczesną organizację i zarządzanie biblioteką, marketing biblioteczny, opracowanie zbiorów i informacji, źródła informacji, informacja naukowa, czytelnictwo i komunikacja społeczna. Ponadto w zakres studiów wchodzi przedmioty dające umiejętności stosowania komputerowych nowoczesnych technologii w pracy biblioteczno-informacyjnej. Niezbędne uzupełnienie stanowią przedmioty dotyczące pracy z użytkownikiem, edukacji medialnej i współczesnej kultury.”	
6.	Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Wydział Nauk Historycznych. Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii	<p>1. Studia Podyplomowe Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa http://www.inibi.umk.pl/joomla/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=138 http://www.inibi.umk.pl/studia/podyplomowe.pdf</p> <p>„Studia Podyplomowe Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa przeznaczone są dla osób posiadających dyplom ukończenia studiów wyższych (licencjat lub magisterium), pracowników bibliotek jak również tych, którzy przygotowują się do pracy bibliotekarskiej.</p> <p>Program studiów zawiera duży blok przedmiotów z zakresu nowoczesnego bibliotekarstwa. Słuchacze mają okazję zapoznać się z organizacją i zasadami funkcjonowania bibliotek w Polsce oraz wszystkimi podstawowymi procesami bibliotecznymi, związanymi z gromadzeniem, opracowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem różnego rodzaju zbiorów, zarówno tradycyjnych, jak i elektronicznych. Duży nacisk kładziemy też na zapoznanie studentów z metodami pracy z czytelnikami, także niepełnosprawnymi. Są oni przygotowani też do praktycznego opanowania umiejętności korzystania z bibliotecznych programów komputerowych oraz elektronicznych źródeł informacji. Dużo miejsca poświęcamy też zagadnieniom związanym z zarządzaniem i marketingiem usług bibliotecznych.”</p> <p>2. Podyplomowe Studia Infobrokerstwa i Zarządzania Informacją http://www.inibi.umk.pl/joomla/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=138 http://www.inibi.umk.pl/studia/infobrokerstwo.pdf</p> <p>„Podyplomowe Studia Infobrokerstwa i Zarządzania Informacją przeznaczone są dla osób posiadających dyplom ukończenia studiów wyższych (licencjat lub magisterium), które pragną nabyć wiedzę i umiejętności z zakresu organizacji i zarządzania zasobami informacyjnymi we współczesnym świecie oraz zajmować się infobrokerstwem, tj. profesjonalnym wyszukiwaniem, oceną, selekcją, przetwarzaniem, opracowaniem i przekazywaniem informacji.</p> <p>Program studiów kładzie nacisk na zaznajomienie słuchaczy m.in. z rolą informacji i sektora informacyjnego w społeczeństwie, nowoczesnymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi oraz ich zastosowaniami w gospodarce, projektowaniem i zarządzaniem systemów informatycznych w przedsiębiorstwach, typami źródeł, metodami i narzędziami wyszukiwania profesjonalnej informacji oraz kryteriami jej oceny.</p> <p>Ścieżka specjalistyczna adresowana jest do pracowników administracji rządowej i samorządowej, kadry kierowniczej średniego i wyższego szczebla, pracowników działów informatycznych, zasobów ludzkich, działów odpowiedzialnych za prawidłowe wdrażanie strategii w organizacji oraz badawczo-rozwojowych. Celem kształcenia w ramach tej specjalności jest przygotowanie uczestników do pełnienia roli infobrokera w każdej organizacji, bez względu na poziom jej instytucjonalnego i technologicznego rozwoju.”</p> <p>3. Studia podyplomowe w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego http://www.umk.pl/studia/podyplomowe/?class=Studia&action=Show&Id=511&layout=historia</p> <p>„Podyplomowe studia w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego są organizowane przez Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.</p> <p>Nauka obejmuje 180 godzin wykładów oraz ćwiczeń, w tym praktykę na terenie muzeów, archiwów i bibliotek.”</p>	<p>Oplata (całość) – 4100 zł</p> <p>Oplata (całość) – 3000 zł</p> <p>Oplata (całość) - 2650 zł</p>
7.	Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Wydział Humanistyczny Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa	<p>1. Architektura informacji. Zarządzanie informacją w serwisach internetowych http://www.ap.krakow.pl/inib/spai/spaiprog.html</p> <p>„Charakterystyka studiów doskonalące w zakresie architektury informacji, prowadzenia badań użytkowników serwisów internetowych oraz planowania funkcjonalności i użyteczności serwisów internetowych przeznaczone dla osób z dyplomem ukończenia studiów wyższych magisterskich”</p> <p>Program: „Internet w komunikacji społecznej (15 godz.) Zagadnienia dotyczące użytkowania Internetu w kontekście społecznym, komunikacyjnym, ekonomicznym, naukowym i rozrywkowym. Zasady funkcjonowania</p>	Oplata (całość) – 2400 zł

		<p>Serwisy internetowe – klasyfikacja, struktura i ewaluacja (20 godz.)</p> <p>Charakterystyka internetowych zasobów informacyjnych (portali, wortalu, witryny) – typologia i elementy składowe. Poznawanie i stosowanie metod oceny serwisów internetowych, w oparciu o kryteria formalne i treściowe (m.in. H. Klausena, A. Smith).</p> <p>Systemy wyszukiwania informacji (syst. nawigacji, słowniki kontrolowane, indeksy).</p> <p>Języki informacyjno-wyszukiwawcze (kategoryzacja, etykietowanie, metadane) (30 godz.)</p> <p>Charakterystyka systemów informacyjnych opartych na hipertekście, rodzaje narzędzi wyszukiwawczych (indeksy, mapa stron, indeksy słów kluczowych). Systemy nawigacji – typologia, zasady tworzenia funkcjonalnych systemów nawigacji. Planowanie scenariuszy nawigacyjnych. Systemy organizacji informacji. Planowanie i tworzenie schematów organizacyjnych. Rodzaje struktur organizacyjnych i ich planowanie w serwisach internetowych. Systemy etykietowania (nazewnictwa) – zastosowanie i zasady tworzenia etykiet linków, tytułów itp. Zachowania informacyjne użytkowników systemów informacyjno-wyszukiwawczych (strategie i techniki poszukiwania, potrzeby użytkowników)</p> <p>Metody badań użytkowników serwisów internetowych (25 godz.)</p> <p>Rodzaje strategii poszukiwania informacji, problemy użytkowników. Modele poszukiwania informacji w systemach informacyjnych (D. Ellis, G. Marchioniniego, M. Bates i in.). Przegląd metod i technik badawczych służących do badania użytkowników informacji, ich potrzeb, preferencji i strategii poszukiwania informacji. Gromadzenie wiedzy o użytkownikach, tworzenie postaci (profilu) użytkownika i scenariusza wykorzystania serwisu</p> <p>Zarządzanie zespołem projektowym (fazy projektowania, dokumentacja, metody i techniki pracy w grupie) (35 godz.)</p> <p>Organizowanie zespołu projektowego. Zarządzanie projektem sieciowym. Metody pracy w grupie (burza mózgów, mindmapping, prezentacje). Opracowywanie dokumentacji z prac zespołu (raporty, mailety, szkice, rysunki).</p> <p>Projektowanie serwisów internetowych (45 godz.)</p> <p>Planowanie, tworzenie i utrzymywanie stron WWW. Budowa architektury informacji serwisów internetowych. Tworzenie dokumentów elektronicznych z wykorzystaniem języka HTML, CSS.</p> <p>Projektowanie grafiki na potrzeby WWW (25 godz.)</p> <p>Podstawowe wiadomości z zakresu grafiki komputerowej. Zasady tworzenia grafiki dla stron WWW. Przygotowanie ilustracji do publikacji w Internecie (skanowanie, obróbka, kompresja, umieszczanie). Formaty graficzne i ich przeznaczenie.</p> <p>Użyteczność i architektura informacji w projektach informatycznych (25 godz.)</p> <p>Pozycjonowanie stron WWW. Promocja witryny, analiza ruchu użytkowników serwisu. Testowanie funkcjonalności.</p> <p>Edytorstwo elektroniczne (20 godz.)</p> <p>Zasady składu publikacji. Podstawowe wiadomości z zakresu komputerowego składu tekstu.”</p> <p>2. Bibliotekoznawstwo i informacja naukowa http://www.up.krakow.pl/main/index.php?page=informator&w_id=6 (brak szczegółowych danych w dniu dostępu – 4 maja 2011 r.)</p>	<p>Opłata (całość) - ?</p>
8.	<p>Uniwersytet Śląski w Katowicach. Wydział Filologiczny. Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa</p>	<p>1. Kwalifikacyjne Podyplomowe Studia Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej http://ibn.us.edu.pl/studia/podyplomowe/biblio.html</p> <p>Charakterystyka studiów:</p> <p>„Program studiów obejmuje następujące bloki przedmiotów:</p> <p>a) przedmioty ogólnozawodowe (dające kompendium wiadomości i umiejętności niezbędnych do pracy w bibliotece): Bibliotekarstwo, Bibliografia, Czytelnictwo, Zarządzanie i marketing biblioteczny, Metodyka pracy bibliotecznej, Biblioteki publiczne, Biblioteki szkolne i pedagogiczne, Biblioteki naukowe (tu: 5 godz. wykładu)</p> <p>b) przedmioty "komputerowe" (podstawy obsługi komputera oraz uczące wykorzystania komputera i nowoczesnych technologii informacyjnych w bibliotece): Technologia informacyjna, Komputeryzacja bibliotek</p> <p>c) przedmioty "okółobibliotekarskie" (zagadnienia teoretyczne i praktyczne pokrewne w stosunku do bibliotekarstwa): Teoria i metodologia nauki o książce, biblioteki i informacji naukowej, Historia książki i bibliotek, Zagadnienia wydawnicze, Zagadnienia edukacji medialnej, Zagadnienia edukacji regionalnej.”</p> <p>2. Kwalifikacyjne Studia Podyplomowe Technologie Informacyjne w Bibliotekach Społeczeństwa Wiedzy http://ibn.us.edu.pl/studia/podyplomowe/technologie.html</p> <p>Charakterystyka studiów:</p> <p>„Dwusemestralne podyplomowe studia kwalifikacyjne adresowane są do osób</p>	<p>Opłata (całość) – 4500 zł</p> <p>Opłata (całość) – 3200 zł</p>

		<p>pracujących bądź mogących uzyskać zatrudnienie w bibliotekach naukowych, bibliotekach publicznych, w jednostkach organizacyjnych gromadzących określonego rodzaju dokumentację (np. archiwa, biblioteki redakcyjne czasopism, biblioteki muzeów, biblioteki klasztorne i inne związane z Kościołem, księgarnie, oficyny wydawnicze), bądź świadczących usługi informacyjne, charakterystyczne dla nowego zawodu brokera informacji. Przedmiotem programu studiów podyplomowych są: różne typy źródeł naukowych, ich ocena, gromadzenie, opracowanie, digitalizacja; poznanie zintegrowanych systemów bibliotecznych; opanowanie umiejętności tworzenia i obsługi baz danych z użyciem języków informacyjno-wyszukiwawczych; umiejętność procedury oraz oceny jakości usług w zakresie wyszukiwania informacji, czyli poznanie zasad infobrokerstwa. Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest zdanie wszystkich egzaminów przewidzianych w siatce studiów."</p> <p>3. Zarządzanie i marketing w bibliotekach http://ibin.us.edu.pl/studia/podyplomowe/marketing.html Charakterystyka studiów: „Zadaniem dwusemestralnych studiów doskonalących dla kadry bibliotecznej jest wyposażenie słuchaczy w wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne z zakresu zarządzania strategicznego biblioteką, zarządzania zasobami ludzkimi biblioteki, a także zastosowania marketingu do promocji usług bibliotecznych. Program studiów uwzględni najnowsze tendencje w zarządzaniu i marketingu niedochodowych organizacji, które powinny znaleźć zastosowanie w bibliotecznej i które wzbogacą praktykę zawodową słuchaczy tych studiów. Zamierzeniem naszym jest udostępnienie bibliotekarzom wiedzy z zakresu zarządzania i marketingu wraz ze wskazaniem na praktyczne możliwości jej zastosowania.”</p> <p>4. Ochrona i profilaktyka współczesnych zbiorów bibliotecznych http://ibin.us.edu.pl/studia/podyplomowe/ochrona.html Charakterystyka studiów: „Odpowiadając na potrzeby środowiska Pracownia Ochrony Zbiorów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w ramach studiów podyplomowych, organizuje cykl zajęć z zakresu ochrony zbiorów. Studia kierowane są do wszystkich pracujących bibliotekarzy, archiwistów, muzealników a także osób zainteresowanych ochroną współczesnych zasobów bibliotecznych. Program zajęć w sposób interdyscyplinarny obejmuje grupę zagadnień, jak np.: naturalne procesy starzenia się zbiorów; działania profilaktyczne oraz aspekty prawne związane z ochroną zbiorów. Harmonogram studiów obejmuje 2 semestry, w trakcie których odbędzie się 195 godzinny spotkań. Zajęcia prowadzone będą w formie wykładów oraz ćwiczeń praktycznych. Zajęcia laboratoryjne z biologii książki, czy warsztaty konserwatorsko-introligatorskie pozwolą nabyć doświadczenie niezbędne do oceny kondycji zasobu bibliotecznego oraz doboru działań zarówno profilaktycznych, jak działań poprawiających kondycję obiektów "nadgrzanych zębem czasu".”</p>	<p>Opłata (całość) – 3600 zł</p> <p>Opłata (całość) – 3000 zł</p>
9.	Uniwersytet w Białymstoku. Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej	<p>Podyplomowe studia bibliotekarskie - Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa przy Instytucie Filologii Polskiej http://ifp.uwb.edu.pl/inib/?p=podyplomowe wykaz przedmiotów na stronie internetowej w formie tabeli, dwie specjalizacje: Informacyjna (tu 20 godzin: Biblioteki naukowe i publiczne) oraz Nauczyciel-bibliotekarz</p>	<p>Opłata (całość) – 3500 zł</p>
10.	Uniwersytet Wrocławski. Instytut Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa	<p>1. Nowe technologie w edytorstwie http://www.ibi.uni.wroc.pl/index.php/component/content/article/67-nowe-technologie-w-edytorstwie/300-charakterystyka-studiow Plan studiów: http://www.ibi.uni.wroc.pl/index.php/component/content/article/67-nowe-technologie-w-edytorstwie/301-plan-studiow</p> <p>2. Kwalifikacyjne dla bibliotekarzy http://www.ibi.uni.wroc.pl/index.php/dydaktyka/63-studia-podyplomowe/101-kwalifikacyjne-dla-bibliotekarzy Wykaz przedmiotów: „Podstawy bibliologii, Historia kultury książki, Współczesny rynek wydawniczy i księgarski – 5 godz., Organizacja i zarządzanie biblioteką, Budowa kolekcji, Opracowanie formalne zbiorów, Opracowanie rzeczowe zbiorów, Czytelnictwo i użytkowanie informacji, Organizacja działalności informacyjnej, Marketing w bibliotece, Techniki komunikacyjne w bibliotece, Biblioteki w społeczeństwie informacyjnym, Internet w pracy bibliotekarza Zautomatyzowane systemy biblioteczne, Źródła informacji, Metodyka bibliograficzna, Heurystyka informacyjna”</p> <p>3. Podyplomowe Studia Technik Informacyjnych i Multimedialnych http://www.ibi.uni.wroc.pl/index.php/dydaktyka/63-studia-podyplomowe/103-</p>	<p>Opłata (całość) – 3500 zł</p> <p>Opłata (całość) – 3700 zł</p> <p>Opłata - ?</p>

		<p>technik-informacyjnych-i-multimedialnych</p> <p>„Studia mają za zadanie przygotować specjalistów w zakresie zaawansowanej technologii informacyjnej, zarządzania informacją oraz wykorzystania multimediów w codziennej pracy zawodowej. Uczestnicy będą mieli możliwość nabycia (lub aktualizacji) wiedzy w zakresie usług świadczonych przez współczesne biblioteki (w tym biblioteki cyfrowe) i inne instytucje, koniecznych w wyszukiwaniu niezbędnych informacji. Uczestnicy nauczą się sposobów oceniania zdobytych informacji, ich przetwarzania i upowszechniania. Prowadzone są w formie studiów niestacjonarnych (zaocznych). Nastawienie na zajęcia laboratoryjne i konwersatoryjne pozwoli na nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się informacją oraz tworzenia i wykorzystania multimediów.</p> <p>Wykaz przedmiotów:</p> <p>I Biblioteki</p> <p>Biblioteki – zasoby, systemy, usługi ; Biblioteki cyfrowe – organizacja i zarządzanie</p> <p>II Zarządzanie informacją (wyszukiwanie, przetwarzanie, upowszechnianie), Źródła informacji, Bazy danych w Internecie, Heurystyka informacyjna, Ocena zasobów elektronicznych, Redagowanie tekstów, Podstawy edytorstwa (typografia tekstów)</p> <p>III Użytkownicy informacji, wiedzy i mediów</p> <p>Komunikacja społeczna i medialna</p> <p>II Zarządzanie informacją (wyszukiwanie, przetwarzanie, upowszechnianie)</p> <p>Warsztaty multimedialne (grafika, fotografia, film, dźwięk, animacje), Tworzenie stron www</p> <p>III Użytkownicy informacji, wiedzy i mediów</p> <p>Potrzeby użytkowników informacji, Podstawy marketingu, Elementy prawa autorskiego”</p>	
11.	Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego	<p>1. Podyplomowe Studia Zarządzania Informacją w Ochronie Zdrowia http://www.lis.uw.edu.pl/apache2default/index.php?option=com_content&view=article&id=379&Itemid=66</p> <p>„Studia przeznaczone są dla osób zawodowo zajmujących się promocją informacji zdrowotnej, projektowaniem i prowadzeniem internetowych serwisów informacji zdrowotnej, naukową informacją medyczną, a także dla tych, którzy w przyszłości chcieliby się zajmować tego typu działalnością.”</p> <p>Tematyka:</p> <p>„przestrzeń informacyjna zdrowia: nauka, zarządzanie, promocja informacja publiczna w ochronie zdrowia, potrzeby i zachowania informacyjne użytkowników, bibliotekarstwo medyczne, źródła elektroniczne: tworzenie, zarządzanie informacją, wyszukiwanie.</p> <p>Zajęcia prowadzą wykładowcy specjalizujący się w badaniach naukowych w wybranych obszarach, praktycy zajmujący się informacją dla potrzeb zarządzania ochroną zdrowia oraz promocją zdrowia, bibliotekarze bibliotek medycznych”.</p> <p>2. Podyplomowe Studia Bibliotekoznawstwa http://www.lis.uw.edu.pl/apache2-default/index.php?option=com_content&view=article&id=14&Itemid=29</p> <p>„Studia trwają 3 semestry dla nauczycieli-bibliotekarzy (dla pozostałych 2 semestry) i odbywają się w trybie 3-dniowych sesji (piątek-sobota-niedziela) do 6 razy w semestrze (Razem 12-18 sesji). Program kształcenia realizowany jest w 2 wariantach:</p> <p>1. biblioteki w systemie oświaty i kultury adresowanym do bibliotekarzy szkolnych i pedagogicznych (dającym dodatkową specjalność nauczycielską, 3 semestry w wymiarze 350 godz.)</p> <p>2. biblioteki w systemie nauki dla pracowników innych sieci bibliotecznych (2 semestry w wymiarze 180 godz.)”</p> <p>3. Podyplomowe Studia Informacji Naukowej http://www.lis.uw.edu.pl/apache2default/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=31</p> <p>„Zagadnienia prezentowane są w dwóch blokach: teoretycznym i praktycznym. Szczególny nacisk położony jest na zajęcia praktyczne prowadzone w pracowni komputerowej. Celem kształcenia jest doskonalenie profesjonalnych umiejętności wyszukiwania informacji w różnych systemach online: Publicznie dostępnych w Internecie oraz komercyjnych. Zajęcia praktyczne będą uzupełnione kursem tworzenia stron WWW, składu komputerowego oraz obsługi bibliotecznych systemów zintegrowanych. Zajęciom praktycznym będą towarzyszyły wykłady na temat podstaw informacji naukowej, reprezentacji wiedzy oraz automatyzacji bibliotek. Zajęcia realizowane będą w wymiarze łącznym 180 godzin.”</p> <p>4. Podyplomowe Studia Zarządzania Informacją i Technologii Informacyjnej http://www.lis.uw.edu.pl/apache2-default/index.php?option=com_content&view=article&id=17&Itemid=95</p>	<p>Oplata (całość) – 3000 zł</p> <p>Oplata (całość) - 2300-2800 zł</p> <p>Oplata (całość) – 3500 zł</p> <p>Oplata (całość) – od 3500 do 4300 zł</p>

		<p>„Studia poświęcone są problematyce zarządzania zasobami informacji i wiedzy w różnych obszarach działalności (nauce, gospodarce, administracji państwowej i samorządowej) oraz zastosowaniom nowoczesnej technologii informacyjnej i komunikacyjnej w różnych formach działalności informacyjnej. W ramach oferowanego programu wyodrębnione są dwie specjalizacje, na które nabór odbywa się oddzielnie.</p> <p>Dwusemestralna Specjalizacja Menadżer Informacji ma za cel zapewnienie podstawowych kompetencji oczekiwanych od specjalistów zarządzania informacją i wiedzą, a więc wiedzy i umiejętności w zakresie wykorzystania nowoczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, wyszukiwania informacji w bazach danych i w rozproszonym środowisku sieciowym, tworzenia, organizowania i udostępniania lokalnych kolekcji informacyjnych oraz identyfikacji i zaspokajania informacyjnych potrzeb użytkowników.</p> <p>Trzysemestralna Specjalizacja Nauczycielska dodatkowo ma za cel przygotowanie do pracy dydaktycznej w zakresie przedmiotów profilu nauczania "Zarządzanie informacją", przedmiotu "Technologia informacji" oraz elementów innych przedmiotów obejmujących problematykę alfabetyzacji informacyjnej i medialnej.</p> <p>Treści programowe obu specjalizacji obejmują problematykę identyfikacji różnych typów źródeł informacji i form komunikacji; narzędzi i metod zarządzania zasobami informacji; organizacji, wyszukiwania i użytkowania informacji; architektury informacji i usability serwisów internetowych; metod przetwarzania i upowszechniania informacji; w ramach Specjalizacji Nauczycielskiej prowadzone są dodatkowo zajęcia z zakresu metod prowadzenia szkoleń użytkowników informacji i technologii informacyjnej, technik komunikacyjnych oraz psychologii i pedagogiki."</p>	
12.	Instytut Badań Literackich PAN	<p>Technologie informatyczne w edukacji i organizacjach pozarządowych http://www.technologieinformatyczne.edu.pl/</p> <p>„Studia przeznaczone są dla absolwentów studiów wyższych (licencjackich lub magisterskich), osób aktywnie korzystających z komputera i z Internetu w swojej pracy edukacyjnej lub społecznej i chcących robić to w szerszym niż dotychczas stopniu. Do rozpoczęcia studiów nie jest wymagana żadna uprzednia wiedza informatyczna poza umiejętnością elementarnej obsługi komputera i Internetu. Celem studiów jest wskazanie możliwości, jakie niesie ze sobą Internet oraz różnego typu techniki informatyczne dla edukacji i organizacji pozarządowych. Zajęcia na naszych studiach prowadzone są przez renomowanych specjalistów, osoby współtworzące polski Internet."</p>	Opłata (całość) – 4900 zł

Tabela nr 2

Kursy i szkolenia dla bibliotekarzy – na podstawie ogłoszeń w Nowy EBIB (strona główna wraz z archiwum - ogłoszenia zamieszczone między październikiem 2010 a majem 2011): <http://www.nowyebib.info/wiadomosci/archiwum-wiadomoci> [dostęp 5 maja 2011]

1.	Hot Potatoes - bezpłatny kurs e-learningowy Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu (http://www.nowyebib.info/wiadomosci/410-hot-potatoes-bezpatny-kurs-e-learningowy)	kurs zdalny (on-line)
2.	Polskie Biblioteki Cyfrowe 2011 http://www.man.poznan.pl/PBC/	doroczna konferencja wraz z towarzyszącymi jej warsztatami
3.	Cyfrowe pr@wo autorskie – konferencja http://www.wirtualnakultura.pl/konferencje/tematy/31.html	warsztaty nt. prawa autorskiego w bibliotekach cyfrowych

4.	Biblioteka Narodowa „Projekt digitalizacyjny dla małych i średnich instytucji kultury”. Celem szkolenia jest kompetencyjne przygotowanie pracowników tych instytucji do realizacji projektu digitalizacyjnego http://www.nowyebib.info/wiadomosci/archiwum-wiadomosci/377-projekt-digitalizacyjny-dla-maych-i-rednich-instytucji-kultury-kurs-bn	szkolenie
5.	Biblioteka Narodowa Warsztaty JHPBN oraz UKD 2011 http://www.bn.org.pl/wydarzenia/114-warsztaty-jhp-bn-i-ukd-2011.html	płatne warsztaty
6.	Koalicja Otwartej Edukacji (KOED) i Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego Otwarte Zasoby Edukacyjne – szkolenie w Krakowie http://koed.org.pl/2011/04/otwarte-zasoby-edukacyjne-szkolenie-w-krakowie/	bezpłatne warsztaty
7.	Biblioteki poznanskie oraz SBP VI Forum Młodych Bibliotekarzy pod hasłem http://www.nowyebib.info/wiadomosci/archiwum-wiadomosci/364-vi-forum-modych-bibliotekarzy	konferencja z warsztatami
8.	Sekcja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych przy ZOŁ SBP Warsztaty komunikacji z trudnym Identem biblioteki http://www.biblioteka.wsp.lodz.pl/warsztaty.pdf	warsztaty (odpłatne – 30 zł od osoby)
9.	Komitet Prognoz "Polska 2000 Plus" Polskiej Akademii Nauk Debata nad problemami związanymi z realizacją idei otwarcia i udostępnienia w internecie zasobów wiedzy edukacyjnej i naukowej http://www.naukawpolsce.pap.pl/palio/html.run?_Instance=cms_naukapl.pap.pl&_PageID=1&_s=szablo_n.depsza&dep=380340	
10.	MJ Training Prawo autorskie w kontekście bibliotek cyfrowych „Cyfrowa Bibliotek@ - prawdy i mity prawa autorskiego w kontekście e-bibliotek” http://www.wirtualnakultura.pl/konferencje/tematy/59.html	płatne warsztaty
11.	Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu Wykorzystanie programu MS PUBLISHER - kurs http://moodle.wmbp.edu.pl/	kurs zdalny (online) bezpłatny
12.	Oferta szkoleniowa programu Kadra Kultury na 2011 rok http://www.kadrakultury.pl/sub.pl/oferta-szkoleniowa-2011.html	płatne warsztaty
13.	Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich i Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna III Konferencja pt.: "Biblioteka - edukacja - dydaktyka". http://bibliotekarze.kbw.wroc.pl/IIIKonferencjaE.htm	konferencja
14.	Otwarte Zasoby Edukacyjne - o tym jak uwolnić informację i wykorzystać bogactwo sieci w działalności edukacyjnej, kulturalnej i naukowej. http://www.wsparciebibliotek.pl/	płatne kursy
15.	Dla bibliotekarzy cyfrowych Krajowy Punkt Kontaktowy (KPK) Programów Badawczych UE Dzień Informacyjny dla Programu na Rzecz Wspierania Polityki Dotyczącej Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych (CIP-ICT PSP). http://www.kpk.gov.pl/aktualnosci/imprezy/i.html?id=4224	bezpłatne
16.	Efektywność naukowa polskich uczelni wyższych http://www.ey.com.PL/pl/Industries/Government—Public-Sector/Raport-Konkurencyjnosc-badawcza	debata
17.	Kurs dokształcający "Czasopisma Elektroniczne" Biblioteka Główna i OINT Politechniki Wrocławskiej http://www.nowyebib.info/wiadomosci/archiwum-wiadomosci/251-kurs-dokszaltajacy-qczasopisma-elektroniczneq	Cena kursu wynosi: 800 zł od osoby.
18.	Welcomeurope Szkolenia z pozyskiwania grantów Komisji Europejskiej http://www.nowyebib.info/wiadomosci/236-szkolenia-z-pozyskiwania-grantow-komisji-europejskiej	
19.	HotPotatoes dla początkujących Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu http://moodle.wmbp.edu.pl/	kurs zdalny (online) bezpłatny
20.	Wsparcie Bibliotek Warsztaty będą z różnych dziedzin wiedzy, od komunikacyjnych, menedżerskich, poprzez zajęcia animacyjne, warsztaty dla trenerów, po wiedzę dotyczącą otwartych zasobów edukacyjnych i projektowania bibliotecznych stron internetowych. http://www.wsparciebibliotek.pl/	warsztaty odpłatne
21.	Narodowe Centrum Kultury Szkolenie "Komunikacja internetowa w instytucji kultury" http://www.kadrakultury.pl/komunikacja_internetowa_w_instytucji_kultury.php http://www.kadrakultury.pl/galeria.pl_2100.html	warsztaty odpłatne

Zestawienie nr 3

Uniwersytety i Akademie Medyczne w Polsce współtworzące kolekcje cyfrowe
(samodzielnie lub w ramach lokalnych porozumień) i ich kształt w 2011 r.
(stan w dniu 1 maja 2011 r.)

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

<http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=127>

Biblioteka Główna Akademii Medycznej we Wrocławiu

Opis ze strony biblioteki cyfrowej:

„Kolekcja zawiera czasopisma naukowe wydawane przez Akademię Medyczną we Wrocławiu, książki wydane w Wydawnictwie AM oraz prace związane z osobą Jana Mikulicza-Radeckiego. W przyszłości przewidujemy również dostęp do dysertacji naukowych oraz innych ciekawych publikacji, których prawa autorskie uda nam się pozyskać, m.in. wybrane prace innych słynnych postaci dolnośląskiej medycyny. Liczba publikacji w kolekcji: 233”.

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa

<http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/dlibra>

Biblioteka Medyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum

<http://www.bm.cm-uj.krakow.pl/>

oraz

Pełnotekstowa Baza Prac Doktorskich

<http://alf.bm.cm-uj.krakow.pl:8180/alfresco/faces/td/listing.jsp?guest=true>

(niektóre z prac są dostępne jeśli autor wyraził zgodę na rozpowszechnianie w sieci, w innym przypadku oprócz opisu rekordu bibliograficznego publikowany jest abstrakt)

Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa

<http://www.biblio.cm.umk.pl/index.php?id=167>

Biblioteka Medyczna Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

Opis ze strony biblioteki:

„w zbiorach Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej można między innymi korzystać ze skryptów medycznych (w zakładce „Materiały dydaktyczne” pod hasłem „medycyna”) dostępnych jedynie w wewnętrznej sieci uczelnianej. Publikacje te zostały udostępnione na podstawie art 28 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 2006 nr 90 poz. 631). (...) W Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej znaleźć można również ogólnodostępne czasopisma uczelniane, regionalne i medyczne.”

Podlaska Biblioteka Cyfrowa

<http://pbc.biaman.pl/dlibra>

Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Nie można na podstawie strony BC wyodrębnić kolekcji BG UMB, skala zbiorów w formie cyfrowej jest widoczna po zastosowaniu „zaawansowanego wyszukiwania w katalogu” – w jego wyniku uzyskujemy informację, że w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej istnieją 1632 obiekty, którym przypisano w polu „Prawa” wartość = ‘Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku’

Pomorska Biblioteka Cyfrowa

<http://pbc.gda.pl/dlibra>

Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku

Zasoby: <http://pbc.gda.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=26> (430 publikacji, w tym 215 prac doktorskich i habilitacji)

Śląska Biblioteka Cyfrowa

<http://www.sbc.org.pl/dlibra>

Biblioteka Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

<http://www2.sum.edu.pl/biblioteka.php?216>

<http://www2.sum.edu.pl/wydawnictwabg.php?33>

W ŚBC można odnaleźć 11 publikacji (wyodrębnionych na podstawie pola: Publikacja = (‘Śląska Akademia Medyczna - Biblioteka Główna’)

Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa

<http://www.wbc.poznan.pl/dlibra>

Biblioteka Akademii Medycznej w Poznaniu

Nie ma oddzielnej kolekcji medycznej, 433 obiekty wyodrębnione na podstawie wyszukiwania zaawansowanego – pole „prawa” = „Biblioteka Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu” (Przed wszystkim prace doktorskie w pełnym tekście w formacie djvu)

Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa

<http://zbc.ksiaznica.szczecin.pl/dlibra>

Biblioteka Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie

(118 obiektów w kolekcji : Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, łącznie 200 obiektów, którym przypisano w polu „Prawa” wartość = ‘Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie’)

Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

<http://www.bg.umed.lodz.pl/>

brak na stronie www informacji o istnieniu biblioteki cyfrowej, pewne dokumenty są udostępniane ze strony biblioteki w formie cyfrowej (w tym cztery tytuły czasopism oraz skrypty)

Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Warszawie

<http://biblioteka.wum.edu.pl/>

brak biblioteki cyfrowej

Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

<http://bg.umlub.pl/>

brak biblioteki cyfrowej

Główna Biblioteka Lekarska

<http://www.gbl.waw.pl/>

brak kolekcji cyfrowej

Mgr inż. Witold Kozakiewicz

Mgr Bogumiła Bruc

Łódź - UM

**„ZAPRZYJAŻNIJ SIĘ Z BIBLIOTEKĄ” PROGRAM WARSZTATÓW
DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH
UNIwersytetu Medycznego w Łodzi**

Abstrakt

Postęp technologiczny, jaki dokonał się w ostatnich latach w dziedzinie rozwoju Internetu sprawił, że większość usług bibliotecznych jest lub może być świadczonych za pośrednictwem sieci. Ich wachlarz stale się powiększa, przez co czytelnik w coraz mniejszym stopniu odczuwa konieczność fizycznego kontaktu z biblioteką. Niestety, pomimo dostępu do szerokiego spektrum usług on-line, pracownik nie ma często świadomości tego, czym dysponuje jego macierzysta uczelnia, do jakich baz danych i narzędzi ma dostęp, a także jak efektywnie wykorzystać ich możliwości. W celu poprawy jakości pracy środowiska naukowego uczelni, oraz zwiększenia wykorzystania baz i zasobów w 2009 roku stworzyliśmy na platformie Moodle cykl warsztatów e-nauczania. Na podstawie analiz wykorzystania platformy, rozmów z pracownikami Uniwersytetu Medycznego i korzystając z doświadczeń innych ośrodków uruchomiliśmy projekt prowadzenia szkoleń bezpośrednio w jednostkach uczelni. Wystąpienie będzie przedstawieniem programu „Zaprzyjaźnij się z biblioteką” realizowanego w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi.